

**ЛОГІКА ПОБУДОВИ ПРОГРАМИ ВСТУПНОГО
ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ НА СПЕЦІАЛЬНОСТІ
8.18010022 ОСВІТНІ ВИМІРЮВАННЯ У КДПУ ім.
В.ВИННИЧЕНКА**

Ріжняк Р.Я.

Вступ. Інтеграція України у Європейський простір вищої освіти висуває необхідність встановлення національних параметрів проведення вступних випробувань при зарахуванні на навчання на освітньо-кваліфікаційний рівень магістр. У правилах прийому до Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка [1] зазначається, що для конкурсного відбору осіб на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання на основі базової та повної вищої освіти конкурсний бал обчислюється як сума результату фахового випробування з основ технологій освітньої діяльності, вступного екзамену з іноземної мови, середньозваженого балу додатку до диплому освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра та середнього балу результатів підсумкової державної атестації на освітньо-кваліфікаційному рівні бакалавр. Спеціальність 8.18010022 Освітні вимірювання належить до специфічних категорій, а тому участь у конкурсі на здобуття рівня магістр за вказаною спеціальністю можуть брати випускники різних бакалаврських спеціальностей. Фаховий вступний іспит “Основи технологій освітньої діяльності” має передбачати визначення рівня засвоєння навчальних програм (що розкривають структуру цього іспиту) для різних природничо-математичних, технічних напрямів підготовки та ряду гуманітарних спеціальностей, розроблених згідно національних стандартів вивчення технологій навчальної діяльності у вищій школі, що узгоджені з міжнародними стандартами у світлі рекомендацій Болонського процесу.

В даній статті автори мають на меті виходячи із вимог стандартів вищої освіти (Освітньо-професійна програма та Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціальності 8.18010022 Освітні вимірювання), правил прийому [1] та особливостей

профорієнтаційної роботи з випускниками ОКР бакалавр різних спеціальностей розкрити логіку та організаційні передумови створення програми вступного випробування для організації конкурсного відбору осіб на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання. З поставленої мети логічно випливають задачі дослідження: 1) визначити складові компоненти змісту програми фахового вступного випробування з основ технологій освітньої діяльності для відбору претендентів на навчання за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання; 2) визначити алгоритм підготовки вступної екзаменаційної документації з врахуванням специфіки підготовки абітурієнтів різних природничо-математичних, технічних напрямів підготовки та ряду гуманітарних спеціальностей.

Таким чином, об'єктом дослідження даної роботи є процес відбору осіб на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання, а його предметом – організаційні передумови та логіка проведення фахового вступного випробування з основ технологій освітньої діяльності для відбору претендентів на навчання за цією спеціальністю.

Складові компоненти змісту програми фахового вступного випробування з основ технологій освітньої діяльності та логіка проведення фахового випробування. Вступний іспит з основ технологій освітньої діяльності до магістратури за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання проводиться з метою: а) організувати якісний та фаховий процес відбору осіб на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за цією спеціальністю; б) врахувати специфіку підготовки абітурієнтів (ОКР бакалавр) різних природничо-математичних, технічних напрямів підготовки та ряду гуманітарних спеціальностей. Тому вступний іспит з основ технологій освітньої діяльності має базуватися на відповідних навчальних програмах бакалаврату, призначених для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з різних спеціальностей. Укладачами програми іспиту враховані рекомендації Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України [2] щодо організації фахових випробувань, а саме визначення рівнів володіння

освітніми технологіями, компетенцій суб'єкта випробування, можливих контекстів користування діловою мовою, науковою термінологією, орієнтування у процедурах складання програм та контролю результатів навчання. Програми є загальними за характером і можуть використовуватись для різних спеціальностей та спеціалізацій професійної підготовки студентів. Програми складені у відповідності до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Вступний іспит з основ технологій освітньої діяльності до магістратури за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання визначає рівень володіння претендентами на навчання освітніми технологіями у контекстах:

- *Володіння інформаційно-комунікаційними технологіями* як складовою частиною освітніх технологій взагалі – поняття про апаратну частину ПК та про їх програмне забезпечення, уміння працювати з операційною системою, володіння текстовим редактором, електронними таблицями, системами управління базами даних, презентаціями, системами автоматичної обробки документів, системами автоматичної конвертації документів в електронний вигляд, зі скануванням зображень та їх сегментацією, з процесами розпізнавання тексту, з системами автоматичного перекладу та перевірки правопису, з інформаційними технологіями Internet;
- *Володіння діловою українською мовою* – широта лексичного запасу, рівень володіння базовою українською граматикою, навички української розмовної мови та культури усного спілкування; володіння сталими виразами та кліше, характерними для ділової української мови; рівень формування вміння працювати з особовими та інформаційними документами;
- *Володіння основами організації наукових досліджень* – знання і уміння щодо наукових досліджень, що є системоутворюючим фактором організації та проведення майбутнім магістром наукових досліджень у сфері предметної діяльності, а саме знання загальнотеоретичних положень наукових досліджень: методологічні принципи наукових досліджень і доцільність їх

застосування в дослідницькій роботі; методи наукових досліджень та їх застосування в наукових дослідженнях; загальнотеоретична структура та підходи до проведення науково-дослідної роботи;

- *Володіння термінологією та закономірностями філософії* – розуміння світогляду як духовно-практичного способу освоєння світу, соціальної спрямованості філософського знання, духовно-творчої природи філософії, поняття про структуру процесу пізнання, про форми та методи пізнання, про проблему істини в теорії пізнання, тлумачення логіки як науки про засоби та форми мислення, поняття як форми мислення, судження та його логічної структури, використання законів логічного мислення, засвоєння співвідношення законів формальної та діалектичної логіки, поняття про умовиводи, їх роль та структуру, про типологію умовиводів, про доведення, їх роль та структуру;
- *Володіння фактами та причинно-наслідковими зв'язками з історії України* – знання та розуміння складного процесу формування та розвитку багатомільйонного українського народу, його діяльності в соціально-економічній, духовній, політичній і державній сферах з давніх-давен до сьогодення, розгляд історії України в тісному взаємозв'язку з глобальними історичними процесами, з історією її найближчих сусідів, з якими у різні часи українці перебували у складі різних держав;
- *Володіння основами економічних знань* – трактування економіки, як сфери суспільного життя; розуміння змісту господарських відносин на певній території; поняття про виробничі ресурси, їх класифікацію, про виробництво як процес суспільної праці, про еволюцію виробництва, розуміння суті та структури економічної системи, знання основних типів економічних систем: ринкова економіка «вільної конкуренції», адміністративно-командна, змішана, традиційна системи; уявлення про сутність, передумови формування та функції ринку, про принципи ринкової економіки, про становлення і еволюцію грошових відносин, про підприємництво, його суть, принципи і форми функціонування, про циклічні коливання

економічного розвитку;

- *Володіння елементами теорії ймовірностей та математичної статистики* – поняття про елементи комбінаторики, про основні поняття теорії ймовірностей: стохастичний експеримент (випадковий дослід), випадкова подія, ймовірність, про статистичне та класичне означення ймовірності, основні терміни та задачі математичної статистики, про можливі варіанти дослідження вибірки.

Загальною метою програми з основ технологій освітньої діяльності є визначення рівня формування у студентів професійних освітньо-технологічних компетенцій, що сприятиме їхньому ефективному функціонуванню у культурному розмаїтті навчального та професійного середовищ. Тематика розділів програми вступного іспиту розроблена з урахуванням специфіки педагогічного університету і є уніфікованою програмою, що дає можливість охопити основну проблематику основ технологій освітньої діяльності і здійснити моніторинг студентів різних фахових напрямків. Таким чином, ми можемо визначити розділи програми вступного фахового випробування для організації конкурсного відбору осіб на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю 8.18010022 Освітні вимірювання так:

1. Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології.
2. Ділова українська мова.
3. Основи наукових досліджень.
4. Філософія.
5. Історія України.
6. Економіка.
7. Теорія ймовірностей та математична статистика.

Перелічені розділи програми налічують по 10 питань, за виключенням розділу «Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології», до складу якого входить 30 питань. Збільшення «ваги» цього розділу вступного випробування пов'язане з тим, що інформаційно-комунікаційні технології на сьогоднішній день вносять суттєві корективи в усі компоненти методичної системи навчання. Доцільність та ефективність використання ІКТ в навчальному процесі вищого навчального

закладу нерозривно пов'язані з поняттям інформаційної культури – системи компетентностей, необхідних для використання ІКТ у професійній діяльності. Саме це і стало визначальним у розподіленні переваг при формуванні білетів вступного випробування. Таким чином питання з розділу «Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології» наявне у всіх білетах випробування. Інші два питання білету обираються абітурієнтом за принципом вільного вибору двох з шести розділів, що лишилися. Наведемо приклад одного з білетів випробування.

Білет № 1.

1. Оформлення слайдів комп'ютерної презентації за допомогою кольорів, фону, шаблонів (з розділу «Інформатика та інформаційно-комунікаційні технології»).
2. Виникнення українського козацтва. Запорізька Січ: устрій, побут (з розділу «Історія України»).
3. Види науково-дослідної роботи студентів (з розділу «Основи наукових досліджень»).

Висновки. На даний момент у КДПУ ім. В.Винниченка створена достатньо продумана збалансована система організації фахових вступних випробувань до магістратури з освітніх вимірювань, яка проходитиме літом 2012 року перше випробування в умовах реальної вступної компанії. Розроблені програми компонентів вступного випробування є взаємоузгодженими та враховують специфіку підготовки абітурієнтів різних природничо-математичних, технічних напрямів підготовки та ряду гуманітарних спеціальностей, так як базується на відповідних навчальних програмах бакалаврату, призначених для вищих навчальних закладів, які здійснюють підготовку фахівців з різних.

В Україні система підготовки фахівців освітніх вимірювань на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях знаходиться на етапі становлення. У трьох ВНЗ, учасниках Проекту TEMPUS [3], розроблені внутрішні стандарти підготовки магістрів освітніх вимірювань, розробляється державний стандарт магістерської програми. Аналіз стандарту підготовки магістрів, експертне оцінювання змісту навчальних дисциплін у системі підготовки фахівців, створення лінійної структурно-логічної схеми

підготовки, кількісний аналіз внеску окремих дисциплін у основні компоненти фахової підготовки, просторове моделювання структури підготовки [4], а також дослідження особливостей профорієнтаційної роботи з випускниками ОКР бакалавр різних спеціальностей дали можливість виважено та обґрунтовано підійти до створення програм вступних випробувань для вступу на ОКР магістр спеціальності 8.18010022 Освітні вимірювання.

Література

1. Правила прийому до Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка у 2012 році. – Кіровоград, 2011. – 49 с.

2. Про затвердження Умов прийому до вищих навчальних закладів України в 2012 році // Наказ МОНмолодьспорт №1179 від 12.10.11 року.

3. Авраменко О.В., Ковальчук Ю.О., Сергієнко В.П., Сільвестров Д.С. Проект «Освітні вимірювання, адаптовані до стандартів ЄС» за програмою Європейського Союзу TEMPUS // Вісник ТІМО.– 2009.– № 9.– С. 44-47.

4. Авраменко О.В., Ріжняк Р.Я. Передумови створення різнорівневих програм підготовки фахівців з освітніх вимірювань у КДПУ ім. В.Винниченка // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки.- 2011.- № 10.- С. 182-195.

АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА МАГІСТРАТУРИ 8.18010022 «ОСВІТНІ ВИМІРЮВАННЯ»

Лутченко Л.І.

Асистентська практика магістрів спеціальності 8.18010022. «Освітні вимірювання» (галузь знань 1801 Специфічні категорії) є логічним продовженням теоретичного навчання магістра і завершальним етапом його професійно-педагогічної підготовки. Вона проводиться в умовах, максимально наближених до реальних умов майбутньої професійної діяльності у навчальних закладах II-IV рівнів акредитації.